

**DERINIMO PAŽYMA APIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SAUGOMŲ TERITORIJŲ ĮSTATYMO NR. I-301
7, 9, 23, 28, 28¹ IR 31 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO
APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-733 11, 21 IR 22 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJŲ
PLANAVIMO ĮSTATYMO NR. I-1120 30 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTUS**

Institucija	Pateiktos pastabos ir pasiūlymai	Atsižvelgta/neatsižvelgta. Argumentai, kodėl neatsižvelgta į pasiūlymus
Valstybinės kultūros paveldo komisijos 2018-08-17 raštas Nr. V11-201(6.4)	NKPAĮ pakeitimo projekto 11 str. 3 dalyje numatyta, kad kultūros paveldo vietovių teritorijos nustatomos Teritorijų planavimo, Saugomų teritorijų ir šio įstatymo nustatyta tvarka parengtuose dokumentuose. Atkreiptinas dėmesys, kad šie įstatymai skirtingai reglamentuoja tapačius visuomeninius santykius, t.y. kultūros paveldo vietovių ribų nustatymą.	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Patikslintos susijusios Saugomų teritorijų įstatymo (toliau – STĮ) 23 str. 7 d. ir Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (toliau – NKPAĮ) 22 str. 3 d. nuostatos dėl STĮ ir NKPAĮ sąsajų nustatant saugomose teritorijose esančių kultūros paveldo vietovių paveldo apsaugos ir veiklos plėtojimo paveldosaugos reikalavimus ir teritorijos ribas.</p> <p>Nei STĮ, nei NKPAĮ pakeitimo projektai nesiūlo nuostatų, prieštaraujančių NKPAĮ 8 str. 5 d. nuostatomis dėl kultūros paveldo vietovių ribų apibrėžimo vertinimo taryboje (nėra nustatoma išimčių dėl vertinimo tarybų kompetencijos apibrėžti ar patikslinti kultūros paveldo vietovių ribas saugomose teritorijose) ar NKPAĮ 22 str. 3 d. nuostatomis dėl kultūros paveldo vietovių ribų nustatymo kultūros paveldo vietovių apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentais (toliau – vietovių specialieji planai), taip pat neprieštarauja STĮ 23 str. 7 d. nuostatai dėl kultūros paveldo vietovių ribų nustatymo NKPAĮ nustatyta tvarka (neeliminuojama nuostata dėl NKPAĮ tvarka nustatomų vertingųjų kultūros paveldo vietovės savybių ir tuo pagrindu apibrėžiamų, o vėliau nustatomų ribų). Atsižvelgiant į tai, STĮ ir NKPAĮ pakeitimų projektų tikslas – išvengti saugomose teritorijose esančių kultūros paveldo vietovių paveldo apsaugos ir veiklos plėtojimo paveldosaugos reikalavimų nustatymo dviejuose skirtinguose teritorijų planavimo dokumentuose, įgyvendinamas neprieštaraujant NKPAĮ nustatyti kultūros paveldo vietovių ribų apibrėžimo ir nustatymo tvarkai, tačiau siekiamu tikslu – valstybiniuose parkuose, valstybiniuose rezervatuose ir valstybiniuose draustiniuose esančių kultūros paveldo vietovių apsaugos ir veiklos plėtojimo reikalavimus nustatyti planavimo schemose ar tvarkymo planuose, atitinkamais atvejais turi būti vadovaujamas ir STĮ bei Saugomų teritorijų specialiųjų planų rengimo taisyklių nuostatomis.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad ir dabar laikantis Teritorijų planavimo įstatymo procedūrų ir vadovaujantis pagal dabar galiojančios redakcijos NKPAĮ 22</p>

		<p>str. 6 d. parengtas nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklės, vietovių specialiųjų planų rengimo metu nustatant vietovės teritorijos ribas, galima jas pakeisti iki 20 proc. be šias ribas apibrėžusių vertinimo tarybų pritarimo, kas atitinkamai būtų taikytina ir kultūros paveldo vietovių ribas nustatant saugomų teritorijų planavimo schemose ar tvarkymo planuose. Taip pat pažymėtina, kad NKPAĮ reguliavimo sričiai priskiriamą kultūros paveldo vietovių ribų nustatymą bei jo pagrįstumą STĮ nustatyta tvarka rengiamo saugomos teritorijos specialiojo plano procese užtikrina siūlomi NKPAĮ 22 str. 7 d. pakeitimai, numatantys, kad parengtas saugomos teritorijos specialiojo teritorijų planavimo dokumentas turi būti derinamas su Kultūros ministerija, kurios kompetencijos sričiai priklauso NKPAĮ.</p>
<p>Kultūros ministerijos 2018-09-18 raštas Nr. S2-2613</p>	<p>1. Siekiant supaprastinti teritorijų planavimo procesą ir padaryti aiškesnį kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijų ir jų apsaugos zonų ribų įteisinimo procesą, siūlome NKPAĮ pakeitimo projektą papildyti 8, 10 ir 11 straipsnių pakeitimu, šiuose straipsniuose naujai nurodant, kad kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijų ir jų apsaugos zonų ribos nustatomos nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybų (toliau – vertinimo taryba) aktais, o rengiant nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos ir saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentus, kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijos ir jų apsaugos zonų ribos pažymimos šiuose teritorijų planavimo dokumentuose pagal vertinimo tarybų aktuose nustatytas šių objektų ir vietovių teritorijų ir apsaugos zonų ribas. Tačiau tokiu atveju kultūros paveldo vietovių teritorijų ir apsaugos zonų ribos, pažymėtos patvirtintuose nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos ir saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose, galėtų būti keičiamos vertinimo tarybos aktu tik gavus šiuos teritorijų planavimo dokumentus patvirtinusios institucijos sutikimą. Tokiu būdu būtų išvengta situacijų, kai specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose pažymėtos kultūros paveldo vietovių teritorijos ir apsaugos zonų ribos nesutampa su Kultūros vertybių registre</p>	<p>Neatsižvelgta. Pirmiausia pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2018-02-05 pasitarimo protokoliniu pavedimu <u>Aplinkos ministerijai suformulavo konkretų Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo keitimo tikslą</u> - valstybiniuose parkuose, valstybiniuose rezervatuose, valstybiniuose draustiniuose atsisakyti atskiro nekilnojamojo kultūros paveldo specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo, integruojant kultūros paveldo vietovių kultūros paveldo apsaugos ir veiklos plėtojimo paveldosaugos reikalavimų bei ribų nustatymą į šių saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentus. Atsižvelgiant į tai, Kultūros ministerijos 2018-09-18 raštu Nr. S2-2613 pateiktų 1-4 pasiūlymų keisti dabar galiojančias Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nuostatas tikslai neatitinka Aplinkos ministerijai suformuluoto pavedimo tikslų. Taip pat pažymėtina, kad vykdant Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017-03-13 nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 2.4.2 darbą, Kultūros ministerija sudaro darbo grupę ir š.m. IV ketv. parengs Integralios kultūros paveldo apsaugos politikos modelį, pagal kurį bus iš esmės keičiamos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nuostatos. Atsižvelgiant į tai, Aplinkos ministerijos nuomone, Kultūros ministerijos 1-4 pasiūlymai dėl papildomų Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nuostatų keitimo turėtų būti apsvarstyti sudaromoje darbo grupėje, nes jie nėra tiesiogiai susiję su Vyriausybės 2018-02-05 pasitarimo</p>

	registruotomis jų ribomis.	protokolinio pavedimo vykdymu.
	2. Kaip parodė praktika ne visada kultūros paveldo objektams ir vietovėms būtina nustatyti apsaugos zonas, be to, ne tik draustiniuose ir rezervatuose, bet ir kultūros paveldo vietovėse kultūros paveldo objektų apsaugos zonos neturėtų būti nustatomos, todėl siūlome atitinkamai patikslinti NKPAĮ 11 straipsnio 6 ir 7 dalis.	Žiūrėti komentarą dėl 1 pastabos.
	3. Siekiant suderinti NKPAĮ nuostatas ir STĮ nuostatas, susijusias su kultūros paveldo vietovių apsauga, siūlome papildyti 21 straipsnio 2 dalį ir joje aiškiai nustatyti, kad valstybiniuose parkuose kultūros paveldo vietovių apsaugai išskiriamos konservacinio prioriteto funkcinės zonos: kultūriniai rezervatai ir kultūriniai draustiniai. Taip pat siūlome patikslinti Kultūros ministerijos atliekamas kultūrinių rezervatų (rezervatų-muziejų), istorinių nacionalinių parkų, valstybinių kultūrinių draustinių valdymo funkcijas nurodytas NKPI 21 straipsnyje, taip, kad jos atitiktų realiai Kultūros ministerijos atliekamas funkcijas.	<p>Dėl pirmos pasiūlymo dalies – atsižvelgta iš dalies. Vadovaujantis Saugomų teritorijų įstatymo 23 straipsnio nuostatomis, rezervatus ir draustinius steigia Vyriausybė įgaliotos institucijos teikimu, o steigiamos saugomos teritorijos atrenkamos vadovaujantis saugomų teritorijų steigimo kriterijais. Vadovaujantis Saugomų teritorijų įstatymo 12 straipsnio nuostatomis, valstybiniuose parkuose išskiriamos konservacinio prioriteto zonos. Atsižvelgiant į tai, rengiant valstybinio parko tvarkymo planą (planavimo schemą), kultūros paveldo vietovių apsaugai būtų išskiriamos konservacinio prioriteto funkcinės zonos.</p> <p>Dėl antros pasiūlymo dalies - patikslinti Kultūros ministerijos atliekamas kultūrinių rezervatų (rezervatų-muziejų), istorinių nacionalinių parkų, valstybinių kultūrinių draustinių valdymo funkcijas – žiūrėti komentarą dėl 1 pastabos.</p>
	4. Mūsų nuomone, visi kompleksiniai kultūros paveldo objektai, jų teritorijos ir apsaugos zonos turėtų gali būti tvarkomi ir veikla juose plėtojama pagal paveldosaugos reikalavimus nustatomus apsaugo reglamentuose, todėl siūlome atitinkamai patikslinti NKPAĮ 22 straipsnio 2 dalies 2 punktą. Taip pat siūlome suderinti NKPAĮ 22 straipsnio 1 dalies nuostatas su 22 straipsnio 2 dalimi ir atitinkamai patikslinti NKPAĮ 22 straipsnio 1 dalį.	Žiūrėti komentarą dėl 1 pastabos.
	5. Kultūros ministerijos žiniomis, valstybiniuose gamtiniuose rezervatuose ir gamtiniuose bei kompleksiniuose draustiniuose, nėra ir neturėtų būti Kultūros vertybių registre	Neatsižvelgta. Pagal dabar galiojančios Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo redakcijos nuostatas yra teisinės galimybės valstybiniuose gamtiniuose rezervatuose ir gamtiniuose bei kompleksiniuose draustiniuose

	<p>registruotų kultūros paveldo vietovių (šiose saugomose teritorijose yra tik kultūros paveldo objektai). Tačiau kultūros paveldo vietovių apsaugai gali būti steigiami valstybiniai kultūriniai rezervatai ir valstybiniai kultūriniai draustiniai, kurie turėtų būti tvarkomi ir veikla juose plėtojama – pagal šių saugomų teritorijų tvarkymo planus. Todėl siūlome atitinkamai patikslinti Aplinkos ministerijos naujai siūlomą NKPAĮ 22 straipsnio 2 dalies 4 punktą ir NKPAĮ pakeitimo įstatymo 5 straipsnio 4 dalį.</p>	<p>apibrėžti ir nustatyti kultūros paveldo vietovių teritorijas. Atsižvelgiant į komentarą dėl 1 pastabos, šiame Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo pakeitimo projekte nesiūloma keisti visų kultūros paveldo vietovių, kurių apsaugai numatoma įsteigti valstybinius kultūrinius rezervatus ar valstybinius kultūrinius draustinius, specialiojo teritorijų planavimo nuostatų. Projektu siūloma keisti valstybiniuose rezervatuose ir valstybiniuose draustiniuose esančių kultūros paveldo vietovių tvarkymą bei veiklos plėtojamą nustatančius teritorijų planavimo dokumentus.</p>
	<p>7. Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus pasiūlymus turėtų būti atitinkamai patikslinti ir STĮ pakeitimo projekto 3 ir 4 straipsniai.</p>	<p>Neatsižvelgta. Kultūros ministerijos 2018-09-18 rašto Nr. S2-2613 priede pateikti pasiūlymai Saugomų teritorijų įstatymo pakeitimo projekto 3 ir 4 straipsnių tikslinimui (kultūros paveldo vietovių apskaitos ir kultūros paveldo kompleksinių objektų apsaugos nuostatos) neatitinka Vyriausybės 2018-02-05 pasitarimo protokoliniu pavedimu nustatyto įstatymų pakeitimo tikslo.</p>
<p>Specialiųjų tyrimų tarnybos 2018-09-18 raštas Nr. 4-01-7198</p>	<p>3. Projekto 3 straipsnyje nustatomi Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (toliau – įstatymas) 22 straipsnio 7 dalies 1 punkto pakeitimai ir <i>naikinamos</i> nuostatos, pagal kurias teritorijų, kuriose yra registruotų nekilnojamųjų kultūros vertybių, valstybės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentai galėjo būti <i>tvirtinami tik tuo atveju, kai yra Departamento motyvuotos išvados ir pritarimas dėl parengtų teritorijų planavimo dokumentų sprendinių suderinimo pagal Departamento išduotas planavimo sąlygas</i> (pasviruoju šriftu išskirtos naikinamos nuostatos).</p> <p>Pagal projektą tokių teritorijų valstybės lygmens ir (ar) tvirtinami Lietuvos Respublikos Vyriausybės kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentai Teritorijų planavimo įstatymo ir atitinkamų specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių nustatyta tvarka <i>turės būti derinami</i> su Kultūros ministerija ir kitomis atitinkamų specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėse nurodytomis institucijomis.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Atsižvelgiant į Teritorijų planavimo įstatymo 30 str. 5 d., planavimo sąlygas teikia specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėse nurodytos institucijos. Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėse nurodyta, kad planavimo sąlygas išduoda Kultūros paveldo departamento teritoriniai skyriai, neišskiriant valstybės lygmens ar savivaldybės bei vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentų. Saugomų teritorijų specialiųjų planų rengimo taisyklėse taip pat nustatyta, kad planavimo sąlygas abiejų lygmenų planavimo dokumentams išduoda Kultūros paveldo departamentas. Tačiau atsižvelgiant į Teritorijų planavimo įstatymo 6 str. 4 d., kurioje išskiriama, kad savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų derinimą atlieka planavimo sąlygas išduodančios institucijos, tarp jų ir Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos, o pagal 6 str. 2 d. nuorodą Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėse valstybės ar jos dalies kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimui planavimo sąlygas išduoda ministerijos, atsižvelgiant į Specialiųjų tyrimų tarnybos pastebėjimą, siūloma patikslinti Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 22 str. 7 d. 1 punktą nurodant, kad valstybės lygmens ir</p>

	<p>Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomone, minėti projekto siūlymai yra svarstylini tuo aspektu, jog priėmus projekto pasiūlymus nebeliktų reikalavimo, kad teritorijų planavimo dokumentų tvirtinimui būtina gauti kompetentingos institucijos (departamento) <i>teigiamos motyvuotos</i> išvados dėl teritorijų planavimo dokumento sprendinių. Be to, neaišku ir projekto siūlymuose vartojamos sąvokos „turi būti derinama“ turinys: ar minėtų nuostatų esmė, kad Kultūros ministerijos ir kitų atitinkamų specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėse nurodytų institucijų išvada dėl teritorijų planavimo dokumentų turi būti teigiama, ar į šių institucijų nuomonę galima ir neatsižvelgti.</p> <p>Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, manome, jog priėmus projektą gali kilti rizika, kad teritorijų, kuriose yra registruotų nekilnojamųjų kultūros vertybių, valstybės lygmens ir (ar) tvirtinami Lietuvos Respublikos Vyriausybės kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentai galės būti priimami neatsižvelgiant į kitų kompetentingų institucijų nuomonę, ir tai galimai sudarytų sąlygas priimti nepagrįstus sprendimus.</p>	<p>(ar) tvirtinamus Vyriausybės specialiojo teritorijų planavimo dokumentus derina planavimo sąlygas išdavusi Kultūros ministerija. Specialiojo teritorijų planavimo dokumentai, atsižvelgiant į jų lygmenį, bus derinami su planavimo sąlygas išdavusiomis institucijomis.</p> <p>Neatsižvelgta į pasiūlymo dalį dėl vartojamos sąvokos „turi būti derinama“ prasmės aiškumo. Pagal Teritorijų planavimo įstatymą specialiojo teritorijų planavimo dokumentai yra <i>derinami</i>.</p>
	<p>4. Manome, kad aukščiau išdėstyta 3 pastaba aktuali ir Projekto 3 straipsnyje numatomiems įstatymo 22 straipsnio 7 dalies 2 punkto pakeitimams, kuriais naikinamos galiojančio įstatymo nuostatos, pagal kurias savivaldybės vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentai gali būti tvirtinami tik tuo atveju, kai yra Departamento ir savivaldybės paveldosaugos padalinio atstovų pasirašytas Teritorijų planavimo komisijos protokolas, kuriame rekomenduojama teritorijų planavimo dokumentą patvirtinti.</p>	<p>Neatsižvelgta. Atsižvelgiant į komentare dėl 3 pastabos išdėstytas teisės aktų nuostatas, projekte siūlomas Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 22 str. 7 d. 2 p. pakeitimas nekeičia Kultūros paveldo departamento funkcijos derinti savivaldybės ar vietovės lygmens specialiojo teritorijų planavimo dokumentų, tik performuluojamas pagal visos 22 str. 7 d. nuostatų dėl dokumentų derinimo išdėstymą.</p>

 2018.10.15
 Teisės tikymo skyrius
 Rada Skirkevičiūtė
 vykdanti TPD direktoriaus funkcijas

 Aplinkos ministras
 Kęstutis Navickas
 2018-10-15